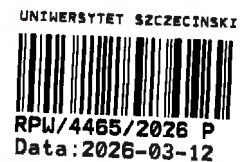
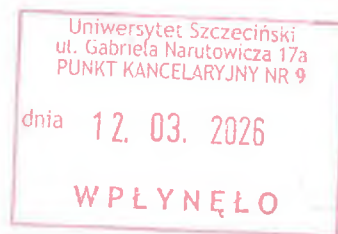

Politechnika Warszawska

dr hab. Anna Zalcewicz, profesor uczelni
Zakład Prawa Gospodarczego i Polityki Gospodarczej
Politechnika Warszawska

Warszawa, 8 marca 2026 r.

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ
mgr Agnieszki Słomczyńskiej
pt. „Normatywne aspekty audytu wewnętrznego w Polsce”
Szczecin 2025 r. (maszynopis), ss. 351

I. Podstawa sporządzenia recenzji

Recenzja została sporządzona w związku z powołaniem w dniu 16 stycznia 2026 r. przez Radę Naukową Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego na recenzenta rozprawy doktorskiej mgr Agnieszki Słomczyńskiej pt. „Normatywne aspekty audytu wewnętrznego w Polsce”, napisanej pod kierunkiem dr hab. Krystyny Nizioł, profesor Uniwersytetu Szczecińskiego.

Celem sporządzenia niniejszej recenzji jest rozstrzygnięcie, czy przygotowana rozprawa doktorska stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego lub oryginalne rozwiązanie w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej bądź społecznej, a także czy prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną doktorantki w dyscyplinie naukowej nauki prawne oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

II. Ocena oryginalności rozwiązania problemu naukowego recenzowanej dysertacji

Przedłożona do recenzji rozprawa doktorska Pani Magister Agnieszki Słomczyńskiej pt. „Normatywne aspekty audytu wewnętrznego w Polsce” spełnia wymóg określony w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.) w zakresie oryginalności rozwiązania problemu naukowego.

Dokonując oceny recenzowanej dysertacji należy podkreślić nowatorskie podejście do tematyki audytu wewnętrznego oraz właściwe zogniskowanie na problemach współczesnego zarządzania publicznego i gospodarowania środkami publicznymi, zdiagnozowanych przez Doktorantkę, warunkowanych m.in. istniejącymi przepisami prawa, a potwierdzonych w przeprowadzonych badaniach. Dostrzeżenie przez Panią Magister Agnieszkę Słomczyńską, z jednej strony istniejącej luki badawczej, z drugiej zaś —

Politechnika Warszawska

wielowymiarowości przypisanych audytowi zadań, jak również złożoności jego regulacji normatywnych i licznych dysfunkcji audytu wewnętrznego — dało asumpt nie tylko do podjęcia badań w odpowiedzi na potrzebę zmiany prawa finansowego w zakresie audytu wewnętrznego (w celu realizacji zasady niezależności, ograniczenia ryzyka nadużyć i nieprawidłowości, zapewnienia skuteczności przywództwa etycznego), ale również zaproponowania unikalnego spojrzenia na zidentyfikowany problem badawczy i postawienia głównej hipotezy pracy. Jednocześnie Doktorantka, przy zachowaniu pełnej tożsamości nauk prawnych, w celu zaproponowania rozwiązania dostrzeżonych problemów, w swoich badaniach łączy metody z różnych dziedzin, dając szerszą perspektywę na podjętą problematykę. To podejście Autorki daje nowy potencjał poznawczy, umiejętnie wykorzystany w pracy.

Osią rozprawy jest główna hipoteza jasno sprecyzowana na jej początku (s. 15). Autorka podejmuje się weryfikacji twierdzenia, że „aktualnie obowiązujące regulacje dotyczące audytu wewnętrznego są niewystarczające do realizacji jego celów i funkcji”. W związku z tym dokonuje prawidłowej rekonstrukcji tych celów i funkcji z przepisów prawa z uwzględnieniem ustaleń doktryny, co stanowi podstawę dla sformułowania pytań i hipotez częściowych (s. 16 i n.).

W kolejnych częściach dysertacji prowadzi rzetelną oraz skrupulatną analizę stanu prawnego dokonując ustaleń porządkujących i wzbogacających poglądy na temat instytucji audytu wewnętrznego w Polsce. W szczególności wskazuje na trudności wynikające z adaptacji rozwiązań wypracowywanych w różnych państwach oraz na szczeblu UE do krajowego porządku prawnego. Instytucje kształtowane w toku ewolucji w systemach poszczególnych państw wymagały i wymagają dostosowania do wspólnych standardów, potrzeb oraz koncepcji unijnych, bądź w ogóle ich wdrożenia do porządku prawnego, co każdorazowo niesie ze sobą ryzyko w obszarze nie tylko ich właściwego „przeszczepienia” na grunt prawny, ale również społecznego odbioru. Także w przypadku audytu wewnętrznego, jak podkreśla Doktorantka, „impulsem do podjęcia prac legislacyjnych, stała się (...) nie wewnętrzna ewolucja poglądów doktryny, lecz pragmatyczna konieczność implementacji rozwiązań, które mogłyby przyczynić się do normatywnego wzmocnienia efektywności gospodarowania środkami publicznymi (zwłaszcza wspólnotowymi) w s.f.p.” (s. 135). W polskich realiach ustawodawczych wiązało się to z wyzwaniem unormowania instytucji audytu wewnętrznego nieznanego polskiemu prawu i polskiej doktrynie prawa finansowego.

Jak słusznie wykazuje Pani Magister, w perspektywie historycznej, w procesie transplantacji widoczna jest początkowa koncentracja polskiego legislatora na tradycyjnych funkcjach kontrolnych, utrwalonych w polskim porządku prawnym, z uszczerbkiem dla pozostałych funkcji (co kładzie się cieniem na obecne przepisy i niejednokrotnie sposób współpracy audytorów z kierownikami jednostek sektora finansów publicznych). To skupienie na funkcjach kontrolnych obrazuje ewolucja przepisów, w których kolejne definicje audytu

Politechnika Warszawska

wewnętrznych stopniowo ulegały rozbudowie i rozszerzeniu w celu dostosowania ich do charakteru i roli tej instytucji. Zmiany te trafnie ukazuje Doktorantka w części poświęconej wybranym zagadnieniom audytu wewnętrznego w świetle ustawy o finansach publicznych (s. 137 i n). Zwraca Ona uwagę również na fakt powiązania w 2009 roku audytu z kontrolą zarządczą (w sytuacji, gdy samo określenie „kontrola zarządcza” było wówczas dla polskiej administracji publicznej terminem nowym). Działania te, dodatkowo w kontekście spostrzeżenia istnienia zbliżonych bądź analogicznych elementów kontroli wewnętrznej instytucjonalnej i audytu wewnętrznego, powodowały trudności we właściwym rozróżnieniu tych instytucji.

Mając na uwadze dokonane ustalenia, kontynuując poszukiwania badawcze, w dalszej części pracy, Pani Magister słusznie wskazuje oraz podkreśla w swoich wywodach, że utożsamianie audytu wewnętrznego z tradycyjną kontrolą i nieuwzględnianie „różnic funkcjonalnych i teleologicznych” prowadzi „do zatarcia jego prospektywnego, systemowego i doradczego charakteru” (s. 114). Złożoność instytucji audytu, wynikająca również – jak trafnie opisuje – z dychotomicznej konstrukcji roli audytora wewnętrznego (s. 252), wpływa na wyzwania w obszarze tworzenia prawa oraz zestrojenia funkcji o charakterze prospektywnym i reaktywnym.

Cennymi częściami rozprawy, poza wskazanymi, są także te, w których Autorka poszukuje normatywnych rozwiązań odpowiadających na zachodzącą transformację w zarządzaniu publicznym, wymagającą doskonalenia funkcji audytu, uwzględniania dynamicznego rozwoju technologicznego (w tym monitorowania mechanizmów kontroli zarządczej np. w obszarze technologii informacyjnych czy cyberbezpieczeństwa) oraz postrzegania audytorów wewnętrznych jako „strażników” integralności procesów organizacyjnych (m.in. s. 75, 81). Podejmuje próbę przedstawienia zmian przepisów wpływających na konstrukcję normatywną audytu wewnętrznego zgodnie z współczesną koncepcją, w której akcenty z klasycznego zapewniania („assurance”) i kontroli zgodności, są przesuwane w kierunku doradztwa strategicznego. W tym kontekście, biorąc pod uwagę, że Doktorantka słusznie stawia pytania „o adekwatność obecnych ram normatywnych regulujących audyt wewnętrzny w s.f.p. w kontekście postępującego rozwoju technologicznego”, ciekawa byłabym szerzej wyrażonej opinii Doktorantki, jakie konkretne rozwiązania, w Jej ocenie, w związku ze zmianą otoczenia prawnego dotyczącego sztucznej inteligencji, pozwoliłyby audytorom wewnętrznym na realizację proaktywnego, opartego na analizie ryzyka podejścia do zarządzania AI, z uwzględnieniem takich czynników jak np. luki w umiejętnościach rozumienia złożonych modeli czy zapewnieniu przejrzystości w zaawansowanych systemach algorytmicznych.

Przechodząc do oceny wniosków sformułowanych w rozprawie przez Doktorantkę na gruncie analizy dogmatycznej, historycznej i systemowej, należy zauważyć, że wynikają one z przeprowadzonych badań, dostrzeżenia przez Autorkę dysertacji, iż obecnie „badane normy są niewystarczające na poziomie konstrukcyjnym oraz nieskuteczne na poziomie

Politechnika Warszawska

funkcjonalnym”, a funkcjonujące rozwiązania „utrwalają marginalizację funkcji merytorycznych i wzmacniają prymat funkcji zgodnościowej” (s. 254). W swoich badaniach Doktorantka wykazała także, że ustawodawca podejmował i podejmuje działania zmierzające do właściwego unormowania instytucji audytu wewnętrznego. Wskazuje tu chociażby na ewolucję „normatywnych podstaw dla standardów wykonywania audytu wewnętrznego” ukierunkowanych na „normatywne wymagania względem atrybutów kompetencyjnych” (s. 189), a jednocześnie podkreśla istniejące wyzwania w tym obszarze, niezależnie od poprawności samej konstrukcji normatywnej (s. 192). Na podstawie prowadzonych analiz wskazuje na zagrożenia dla skuteczności prawa, których przyczyną mogą być dysfunkcje systemowe, czynniki zewnętrzne, brak „komplementarnych regulacji systemowych” (s. 194). Biorąc pod rozwagę całość analiz dokonanych w swojej pracy naukowej, Doktorantka postuluje wprowadzenie rozwiązań, które wpłyną na wzmocnienie pozycji zawodowej audytorów (s. 313). Widząc potrzebę zmian prawa finansowego w zakresie audytu wewnętrznego, w szczególności kładzie nacisk na zapewnienie „audytorowi realnej niezależności funkcjonalnej oraz wzmocnienia mechanizmów merytorycznej oceny i prewencji” (s. 311). W mojej ocenie, chociaż można polemizować z niektórymi z proponowanych rozwiązań, zgłoszony tu postulat konieczności kompleksowych zmian, w tym wprowadzenia szerszych mechanizmów gwarancyjnych niezależności audytorów wewnętrznych, jest jak najbardziej słuszny.

Dokonując całościowej oceny pracy, trzeba także zauważyć, że ciekawym, niestandardowym zabiegiem, raczej niespotykanym w pracach naukowych z zakresu nauk prawnych, jest stworzenie na wstępie matrycy korelacji. Jak podkreśla Autorka dysertacji, ma ona służyć „operacjonalizacji głównego problemu badawczego, zdefiniowanego jednocześnie jako cel główny rozważań” (s. 38). Poprzez zastosowanie tego narzędzia, właściwego innym naukom (np. statystyki, ekonomii czy finansów), stosowanego dla przedstawiania współzależności, stara się Ona ukazać zależności między celami, funkcjami, pytaniami i hipotezami rozprawy. W mojej ocenie nie ułatwia to jednak odbioru treści opracowania i przyjmując, że operacjonalizacja wiąże się z procesem przekształcenia koncepcji w zmienne mierzalne, w niewielkim stopniu spełnia swoje zadanie. Być może, gdyby podjąć próbę skoncentrowaną na faktycznych korelacjach normatywnych, byłoby to narzędzie o większym i wartościowym potencjale. Sama Autorka podkreśla jednak, że „model badawczy oparty na matrycy korelacji funkcji i celów” został „przygotowany świadomie jako propozycja systematyzująca i stanowiąca wstęp do dalszych rozważań natury dogmatyczno-historycznej i dogmatyczno-prawnej” (s. 90). Jest ona zatem swego rodzaju narzędziem w pewnym stopniu autorskim, choć także w zamyśle Doktorantki, o charakterze pomocniczym i eksperymentalnym. W związku z tym, pomimo, że jest to próba mniej udana, samo jej podjęcie oceniam pozytywnie. Natomiast sformułowanie hipotezy badawczej, celów i pytań szczegółowych nie budzi zastrzeżeń i niewątpliwie, formułując je w swojej rozprawie doktorskiej, Pani Magister Agnieszka Słomczyńska wykazuje się właściwą znajomością dorobku naukowego oraz aktualnych wyzwań prawnoekonomicznych.

Politechnika Warszawska

Oceniając pozytywnie wykonaną pracę naukowo-badawczą Doktorantki, zaprezentowaną w rozprawie, jednocześnie nie można nie wejść w pewne kwestie polemiczne. Na przykład dostrzega Ona, że bezpośrednia podległość służbowa audytora wewnętrznego względem kierownika jednostki powoduje dysonans w konstrukcji normatywnej funkcji doradczej w obecnym modelu audytu wewnętrznego, gdyż występuje „konflikt roli osoby podległej i jednocześnie doradczej” (s. 202, 251). Zważywszy, że prawnie zdefiniowanym celem audytu wewnętrznego jest wspieranie ministra kierującego działem lub kierownika jednostki w realizacji celów i zadań przez systematyczną ocenę kontroli zarządczej oraz czynności doradcze i że ma on zatem wzmacniać kontrolę zarządczą, której adekwatne, skuteczne oraz efektywne funkcjonowanie zobowiązane są zapewnić podmioty wskazane w art. 69 ustawy o finansach publicznych, to wydaje się, że owa podległość nie powinna stanowić przeszkody do wykonywania czynności doradczych, o ile zachowana zostanie niezależność audytu (w szczególności wskazuje się tu na niezależność organizacyjną i podległość najwyższemu kierownictwu). Audyt wewnętrzny ma pełnić rolę służebną; podległość służbowa pozwala na wyznaczanie przełożonemu zadań w taki sposób, by kontrola była jak najbardziej użyteczna z punktu widzenia celów kontroli zarządczej, za którą w jednostkach sektora finansów publicznych odpowiada bezpośrednio kierownik jednostki.

W tym kontekście, a także biorąc pod uwagę, że jak wykazano w części ankietowej dysertacji „znaczący odsetek badanych (...) jednoznacznie zidentyfikował ograniczoną niezależność jako kluczowy czynnik osłabiający skuteczność audytu wewnętrznego” (s. 271), ciekawa byłabym zdania Autorki na temat wzmocnienia niezależności audytorów poprzez wprowadzenia przepisów zapewniających szersze mechanizmy ochronne stosunku pracy audytora.

Przechodząc do dalszych elementów oceny dysertacji w zakresie oryginalności rozwiązania problemu naukowego, należy wskazać, że także konstrukcja pracy odpowiada wymogom twórczego wkładu osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora w dyscyplinie nauki prawne. Kompozycja rozprawy jest właściwa dla tego typu opracowań, z komponentem autorskiego dostosowania do przyjętego tematu pracy, celów badawczych i hipotezy pracy. Doktorantka dokonała podziału rozprawy na wstęp, cztery rozdziały (*Ramy metodologiczne i teoretyczne rozprawy doktorskiej, Determinanty genezy i rozwoju normatywnych aspektów audytu wewnętrznego w Polsce i na świecie, Normatywna i interdyscyplinarna analiza instytucji audytu wewnętrznego, Empiryczna weryfikacja normatywnych aspektów audytu wewnętrznego - analiza deskryptywna*) oraz zakończenie. Części te są wewnętrznie i całościowo spójnie powiązane z pytaniami oraz zamierzeniami badawczymi Autorki, precyzyjnie określonymi w dysertacji. Można wprowadzić podjąć dyskusję nad pewnymi elementami i postawić pytanie, na przykład o potrzebę tak szerokiego omówienia tła historycznego w rozdziale drugim (*Determinanty genezy i rozwoju normatywnych aspektów audytu wewnętrznego w Polsce i na świecie*). Takie ujęcie nie jest błędem konstrukcyjnym, a raczej odbiciem koncepcji Doktorantki dotyczącej takiego, a nie innego naświetlenia problemu, z którym, jak w każdej pracy naukowej, można polemizować.

Politechnika Warszawska

Podsumowując dokonana krytyczna ocena rozprawy doktorskiej zatytułowanej „Normatywne aspekty audytu wewnętrznego w Polsce” autorstwa Pani Magister Agnieszki Słomczyńskiej z punktu widzenia w szczególności wyboru tematyki badawczej, sformułowania celu badań i hipotez badawczych, metod badawczych, struktury pracy oraz zawartości merytorycznej, potwierdza, że recenzowana dysertacja stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego.

III. Ocena ogólnej wiedzy teoretycznej Doktorantki w dyscyplinie nauki prawne oraz umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej

Rozprawa doktorska Pani Magister Agnieszki Słomczyńskiej pt. „Normatywne aspekty audytu wewnętrznego w Polsce” spełnia wymóg określony w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym w zakresie wykazania ogólnej wiedzy teoretycznej Doktorantki w dyscyplinie naukowej nauki prawne oraz umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Po zapoznaniu się z rozprawą moja ocena ogólnej wiedzy Pani Magister w dyscyplinie nauki prawne jest pozytywna. Nie budzi wątpliwości, że Doktorantka wykazała się umiejętnością osadzenia tematu dysertacji w adekwatnym kontekście teoretycznym z zachowaniem odpowiedniego stopnia krytycznego podejścia skutkującego właściwym zidentyfikowaniem zagadnień, które nie były dotychczas wystarczająco przeanalizowane, oraz wyznaczeniem odpowiedniego pola badawczego. Znaczenie podjętego tematu Doktorantka szeroko uzasadnia w swojej dysertacji (s. 24 – 29), z którym to uzasadnieniem należy niewątpliwie się zgodzić. Zasadnie argumentuje w zakresie istniejącej luki badawczej, wskazuje wiele dysfunkcji audytu wewnętrznego i potrzebę, czy wręcz konieczność, zmiany prawa finansowego, a także odpowiednio merytorycznie wykazuje doniosłość problematyki funkcjonowania audytu (m.in. s. 35 i n.).

Uzupełniając dokonaną we wcześniejszej części recenzji pozytywną ocenę pracy, podkreślić należy dodatkowe aspekty podlegające weryfikacji przy ustosunkowaniu się do ogólnej wiedzy teoretycznej Doktorantki w dyscyplinie nauki prawne oraz umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Po pierwsze, dobór metod badawczych nie budzi zastrzeżeń. Ustalenia były prowadzone metodologicznie poprawnie i zgodnie z deklaracją poczynioną na wstępie, że „wiodącymi metodami badawczymi wykorzystanymi w pracy były: metoda dogmatyczna i dogmatyczno-prawna, wsparta subsydiarnie podejściem komparatystycznym, historycznym oraz empirycznym” (s. 15) oraz że prowadzone przez Panią Magister badania będą „oparte na metodologii mieszanej, łączącej perspektywę prawną z analizą praktyki funkcjonowania audytu wewnętrznego w jednostkach s.f.p.” (s. 17)

Politechnika Warszawska

Po drugie, poczynione ustalenia i wnioski wskazują, że w swoich badaniach Doktorantka potwierdziła hipotezę badawczą oraz przedstawiła odpowiedzi na postawione pytania.

Po trzecie, wiedza Pani Magister Agnieszki Słomczyńskiej w zakresie literatury polskiej i światowej widoczna jest w prowadzonych wywodach, chociaż zauważalny jest zdecydowanie szerszy kontekst odwołań do rodzimej doktryny (wśród cytowanych pozycji nieco ponad 20% stanowią pozycje autorów spoza naszego kraju). Proporcja ta nie budzi jednak zastrzeżeń, podobnie jak dokonany wybór przywołanych prac, zważywszy na fakt, że problem musiał zostać rozstrzygnięty na gruncie polskiego prawa. W mojej ocenie całościowo Doktorantka dokonała doboru źródeł w sposób świadczący o bardzo dobrej znajomości literatury przedmiotu w obszarze rozprawy, a także orzecznictwa (w pierwszym przypadku jest to 349 pozycji naukowych, natomiast w drugim – 16 orzeczeń). Uzupełnieniem wskazanego wyżej materiału źródłowego, stanowiącym wzbogacającą podbudowę źródłową, są inne dokumenty (raporty czy dokumenty m.in. Departamentu Audytu Sektora Finansów Publicznych MF), których analiza pozwalała na umocnienie argumentacji w zakresie sformułowanych wniosków. W tym zakresie warsztat badawczy Pani Magister oceniam wysoko podkreślając również, że w sposób skrupulatny dokonała Ona dokumentacji źródeł zarówno w przypisach, jak bibliografii załącznikowej.

Po czwarte, wśród walorów pracy, które także świadczą o kwalifikacjach do samodzielnego prowadzenia pracy naukowej i kompetencjach badawczych, można następnie wskazać ścisłość wypowiedzi Doktorantki, dyscyplinę prowadzonych wywodów i porządek w toku rozumowania. Styl i sposób argumentacji świadczy o umiejętności krytycznej analizy zagadnień, jak również odpowiedniej biegłości stylistyczno-językowej oraz umiejętności posługiwania się akademickim stylem pisarskim (w pracy występuję nieliczne uchybienia w tym zakresie). Konstrukcja wypowiedzi odpowiada standardom pracy naukowej.

W pracy można odnotować pewne błędy i niedopatrzienia (m.in. w wykazie aktów prawnych czy braku konsekwencji w stosowaniu kursywy przy pisowni zwrotów obcojęzycznych: np. wyraz „passim” został napisany kursywą, zaś skrót „op. cit.” już nie – przykładowo na s. 215 itp.) jednak całościowo dysertacja została bardzo dobrze przygotowana pod względem redakcyjnym i edytorskim.

Konstatując, moja ocena wiedzy teoretycznej Doktorantki w dyscyplinie nauki prawne oraz umiejętności samodzielnego prowadzenia przez nią pracy naukowej jest pozytywna. W szczególności Pani Magister posiada odpowiedni warsztat badawczy i umiejętności badawcze. Wykazała się wiedzą dotyczącą metodologii badań właściwej dla dyscypliny nauki prawne, umiejętnością nowatorskiego rozwiązywania złożonych problemów badawczych, formułowania wniosków oraz kompetencjami w zakresie krytycznej oceny dorobku w stopniu adekwatnym do etapu rozwoju naukowego.

Politechnika Warszawska

IV. Konkluzje

Przedstawiona do oceny dysertacja Pani Magister Agnieszki Słomczyńskiej pt. „Normatywne aspekty audytu wewnętrznego w Polsce”, napisana pod kierunkiem dr hab. Krystyny Nizioł, prof. Uniwersytetu Szczecińskiego spełnia wszystkie kryteria rozpraw doktorskich; w szczególności dokonano w niej oryginalnego rozwiązania problemu naukowego. Wysoki poziom merytoryczny analiz i wywodów przeprowadzonych w recenzowanej pracy, szerokie odwołanie się do literatury przedmiotu, zgromadzony materiał źródłowy, jak i inne, wskazane w niniejszej recenzji, walory rozprawy, pozwalają również uznać, że Doktorantka wykazała się umiejętnościami potwierdzającymi Jej kwalifikacje do samodzielnego prowadzenia badań naukowych, a także ogólną wiedzą teoretyczną w dyscyplinie nauki prawne. Tym samym spełnione są wszystkie warunki określone w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.).

Wnoszę w związku z tym o kontynuowanie czynności w ramach przewodu doktorskiego Pani Magister Agnieszki Słomczyńskiej, zmierzających do nadania stopnia naukowego doktora nauk prawnych.

---dr hab. Anna Zalcewicz, profesor uczelni---/